

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี • ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน (ส 4.2 ป. 3/1)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า ... ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการพัฒนาการของชุมชนมีทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการพัฒนาการของชุมชนมีอะไรบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> คำสำคัญ ได้แก่ เขวราช มลพิษ ทำประมง อุทกภัย วาตภัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยทางสังคม เช่น ความปลอดภัย ศาสนา ภาษาและประเพณี โอกาสในการประกอบอาชีพ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การควบคุมธรรมชาติ การปรับปรุงบริการสาธารณะ 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ระบุและยกตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบค้นข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน 1.2 ระดมสมองวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน เวลา 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน เวลา 2 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยทางสังคม เช่น ความปลอดภัย ศาสนา ภาษาและประเพณี โอกาสในการประกอบอาชีพ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน (ส 4.2 ป/ 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนได้ (K)
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน (A)
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้ง ถิ่นฐานของชุมชน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

การทำงานอาชีพฯ → สืบค้นข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเกริ่นนำเรื่อง การตั้งถิ่นฐานของคนในชุมชน แล้วถามนักเรียนว่า การตั้งถิ่นฐานของชุมชนจะต้องมีปัจจัยใดบ้าง นักเรียนตอบ จากนั้นครูอธิบายสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - 2) ลักษณะภูมิประเทศมีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานอย่างไร
 - 3) บริเวณใดที่คนนิยมตั้งถิ่นฐานกันมาก
 - 4) ปัจจัยทางสังคมมีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานหรือไม่ อย่างไร
5. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนคำตอบบนกระดานคนละ 1 ข้อ ครูอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม สืบค้นข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน แล้วบันทึกความรู้ลงในแบบบันทึก

กลุ่มที่ 1 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์

กลุ่มที่ 2 ปัจจัยทางสังคม

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอข้อมูลโดยการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดป้ายนิเทศที่ละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบ เช่น ภาพต่าง ๆ ที่แสดงการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
9. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียน บันทึกผล แล้วนำมาเสนอในชั้นเรียน
10. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนหาตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน นอกเหนือจากที่เรียนมา นำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนฝึกค้นคว้าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แบบบันทึกความรู้
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การควบคุมธรรมชาติ การปรับปรุงบริการสาธารณะ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน (ส 4.2 ป. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชนได้ (K)
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน (A)
3. ยกตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเรื่อง ตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพขวานที่ใช้ควายไถนาเปรียบเทียบกับภาพขวานที่ใช้รถไถนา แล้วซักถามนักเรียน ดังนี้

- 1) เป็นภาพอะไร
- 2) มีความแตกต่างกันอย่างไร
3. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ระดมสมองวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการระดมสมองวิเคราะห์ที่ได้รับ
6. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน
7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน หาข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน
8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเล่าให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม
9. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเปรียบเทียบวิถีชีวิตของคนในประเทศสมาชิกอาเซียนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง บันทึกผล แล้วนำเสนอในชั้นเรียน
10. ครูสอบถามนักเรียนว่าชุมชนของนักเรียนมีพัฒนาการอย่างไรและมีการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนหรือไม่
11. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชนและแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะ ราชวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ให้นักเรียนสำรวจในชุมชนของตนเองว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน โดยอาจให้นักเรียนสรุปลงในสมุด
15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชน แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพชานาใช้ควายไถนาเปรียบเทียบกับภาพชานาใช้รถไถนา
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____